

PŘÍPADOVÁ STUDIE: zhodnocení přínosů projektu „PRACÍ K NÁPRAVĚ“

1 Identifikace případové studie

1.1 Identifikační údaje projektu	
Název projektu	PRACÍ K NÁPRAVĚ
Číslo projektu	CZ.1.04/2.1.01/74.00113
Oblast podpory	Oblast podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti
Zaměření projektu	Zaměstnanost osob opouštějících výkon trestu
Cíl projektu	Zvýšení zaměstnanosti osob opouštějících výkon trestu
Příjemce dotace	Educa Team s.r.o.
Adresa	Elišky Krásnohorské 1542/7, Ústí nad Labem
Projektový manažer	Mgr. Iveta Backová
Partner projektu	Bez partnera
Výše rozpočtu, % dotace	3 699 971,- Kč; 100%
Termín realizace	1. dubna 2012 – 31. března 2014
Místo realizace a území dopadu	Ústecký kraj
Webová adresa	http://www.praciknaprave.cz/
1.2 Přehled terénního šetření	
Příjemce dotace	Individuální řízený rozhovor (23. 3. 2015, Mgr. Iveta Backová , projektová manažerka)
Cílová skupina	dotazníkové šetření realizované v průběhu května 2015 (získáno celkem 12 vyplněných dotazníků od podpořených účastníků z řad osob opouštějících výkon trestu)
Klíčové aktéři	Individuální řízený rozhovor (23. 3. 2015, Mgr. Iveta Backová , zástupce zaměstnavatele) Telefonický řízený rozhovor (1. 7. 2015, zástupce spolupracující firmy, anonymní)

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti

PROJEKT: PRACÍ K NÁPRAVĚ

Příjemce: Educa Team s.r.o.
Výše dotace: 5 120 772 Kč

Místo: Ústecký kraj
Termín realizace: 1. 4. 2012 – 31. 3. 2014

CÍL PROJEKTU

Hlavním cílem tohoto projektu bylo pomoci lidem opouštějícím výkon trestu při hledání nového zaměstnání a celkově zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce.

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

V úvodu projektu prošli účastníci psychologicko-motivačním kurzem, jehož cílem bylo pochopení situace cílové skupiny a zejména pak zvýšení motivace této skupiny k účasti na projektu. Ve vybraných případech prošli účastníci pracovní a bilanční diagnostikou, jejíž cílem byla identifikace pracovního potenciálu jednotlivce, která byla později základem pro nalezení vhodné možnosti uplatnění.

Účastníci projektu při absolvování teoreticky zaměřených aktivit projektu

Následoval vzdělávací blok zaměřený na zvýšení kompetencí v oblasti práce s počítači, pracovní právní gramotnost, ad. Poté účastníci absolvovali rekvalifikační kurzy, které reflektovaly soudobou poptávku na trhu práce. Konkrétně šlo například o obsluhu vysokozdvíhových vozíků, svářeče či profesi instalatéra.

Absolventům těchto kurzů bylo poté zprostředkováno pracovní místo u některé ze spolupracujících firem.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Začlenění cílové skupiny do společnosti a bourání předsudků prostřednictvím podpory zaměstnávání

- ✓ Osoby opouštějící výkon trestu vyřešily jeden z hlavních problémů, které provází jejich návrat do společnosti – získaly práci a zdroj výtěžku.
- ✓ Významný přínos představovalo získání nebo rozšíření kvalifikace, a to v oborech, po kterých je na trhu práce poptávka (svářeč, obsluha vysokozdvíhového vozíku apod.) a skýtají tak šanci na reálné, dlouhodobě udržitelné uplatnění na trhu práce.
- ✓ Konkrétní zaměření na některou z kvalifikačních aktivit bylo založeno na výsledcích bilanční a pracovní diagnostiky, která přispěla ke zvýšení úspěšnosti absolvování kurzů a následného vyhledání zaměstnání.
- ✓ Pro cílovou skupinu bylo důležité získání znalostí v oblasti pracovních právních a dovedností potřebných pro fázi ucházení se o zaměstnání na volném trhu práce (např. příprava životopisu, cvičný pracovní pohovor, vyhledávání pracovních příležitostí prostřednictvím internetu).
- ✓ Kromě „hmatatelných“ přínosů se projekt u účastníků pozitivně projevil také na jejich sebevědomí, získání nových přátel a naučení se zodpovědnosti.
- ✓ Pozitivní dojem z realizace projektu získaly i zapojené firmy, které účastníky projektu zaměstnávaly – firmy byly spokojené

s pracovitostí, ačkoliv na některé nové zaměstnance musely více dohlížet.

- ✓ Do projektu byli zapojeni muži i ženy, přínosy projektu tak mohli využívat všichni zájemci plně v souladu s principem rovných příležitostí.
- ✓ Příjemci, společnosti Educa Team s.r.o., přinesla realizace projektu především nové zkušenosti v oblasti práce se specifickou skupinou školených osob a nové kontakty na subjekty, které se zabývají prací s osobami, které opouštějí výkon trestu.

Jednou z hlavních aktivit projektu zaměřených na zvýšení kvalifikace účastníků projektu byl kurz obsluhy vysokozdvizného vozíku

PŘEKÁŽKY

Realizace projektu se potýkala s následujícími překážkami a výzvami:

- ❖ Vlastní strach a psychologické bariéry v jednání s cílovou skupinou tvořenou osobami opouštějícími výkon trestu.
- ❖ Vysoká administrativní náročnost daná pravidly a požadavky dotačního programu.
- ❖ Neochota účastníků projektu aktivně vystupovat v aktivitách, kterých se účastnilo více osob z důvodu vzájemné nedůvěry a neochoty se projevit před ostatními účastníky. Aktivity částečně nebyly nastaveny optimálně vzhledem k sociálně-psychologickým charakteristikám účastníků.
- ❖ Osobnostní charakteristiky a motivace některých účastníků projektu, které se nepodařilo plně eliminovat ve fázi výběru účastníků (např. usilovali prostřednictvím účasti v projektu o zkrácení trestu)
- ❖ Pro dosažení většího dopadu na cílovou skupinu by bylo třeba řešit nejen oblast zaměstnávání, ale také další problémy osob opouštějících výkon trestu (např. zajištění bydlení).

SHRnutí PŘÍNOSŮ PROJEKTU

Naplnění účelnosti a užitečnosti projektu	
Dopad na zaměstnanost účastníků	Vysoký V rámci projektu byla přímo zřízena pracovní místa pro CS.
Dopad na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Spíše vysoký Část účastníků projektu získala novou kvalifikaci prostřednictvím realizovaných rekvalifikačních kurzů (např. svářečský průkaz, průkaz k obsluze vysokozdvížného vozíku).
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiný než kvalifikační	Vysoký Účastníci projektu získali informace o tom, co může zaměstnavatel požadovat a co mohou naopak požadovat oni od zaměstnavatele. Účastníci dále absolvovali aktivity zaměřené na jejich sebezprezentaci, průběh pracovního pohovoru, přípravu životopisu apod.
Dopad na ekonomickou situaci účastníků	Spíše vysoký Osoby propuštěné z výkonu trestu, které získaly novou kvalifikaci a díky tomu i zaměstnání, mají zajištěn pravidelný příjem.
Dopad na sociální statut účastníků	Vysoký Zapojení do projektu pomáhá řešit tíživé životní situace, omezení a prevenci sociálně-patologických jevů a prostřednictvím získání zaměstnání i začlenění zpět do společnosti.
Dopad na další klíčové aktéry	Spíše nízký Firmy, které spolupracovaly při zaměstnávání účastníků projektu, získaly nové zaměstnance.
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny	Problémy a potřeby cílové skupiny byly vyřešeny/naplněny (s ohledem k zaměření projektu).
Vnímání užitečnosti projektu ze strany cílových skupin a klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Z větší části užitečný Většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Z větší části užitečný Většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní.
Účinnost a hospodárnost projektu	
Naplnění účinnosti	Vysoké Způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu.
Naplnění hospodárnosti	Spíše vysoké Některé ze vstupů nebyly zcela nezbytné pro dosažení cílů, ale přispívaly k jejich plnění a celkovému účelu projektu.
Udržitelnost projektu	
Udržitelnost projektu	Vysoká Dosažené výsledky byly udrženy.
Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe	
Spíše dobrá praxe Celkové zhodnocení projektu evaluátorem na základě multikriteriální analýzy, která vychází z provedených šetření a zjištění v průběhu zpracování případové studie.	

2 Výchozí situace a cíle projektu

2.1 Příjemce dotace	
Příjemce dotace	Educa Team s.r.o.
Kategorie příjemce	ziskový subjekt: mikro podnik (do 10 zaměstnanců)
Předchozí zkušenosti příjemce s cílovou skupinou	<p>Ano</p> <p>Žadatel má obecnější zkušenosti s CS zejména díky intenzivní spolupráci s vězeňskou službou při poskytování vzdělávacích kurzů.</p> <p>Dále nabyl zkušenosti s CS nezaměstnaných pro realizaci vzdělávacích a jazykových kurzů pro Úřad práce v Ústí nad Labem.</p>
2.2 Přístup ke zpracování žádosti	
Zapojení externího dodavatele pro zpracování žádosti	Ano
2.3 Cíle projektu	
<p>Globální cíl projektu:</p> <p>Hlavním cílem projektu je zvýšit zaměstnanost lidí po opuštění výkonu trestu.</p> <p>Hlavní cíle projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Omezit návyk CS na systém dávek a omezit u ní recidivu trestných činů. 	
2.4 Cílová skupina	
Specifikace cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • uchazeči/ky o zaměstnání na Ústecku, opouštějící výkon trestu, zejména pak do 1 roku po výkonu trestu

3 Realizace projektu

3.1 Aktivity

POPIS AKTIVIT REALIZOVANÝCH V RÁMCI PROJEKTU

Účastníci projektu prošli v rámci projektu Psychologicko-motivačním a aktivizačním kurzem. Cílem kurzu bylo pomocí řízených rozhovorů vedených psychologem pochopit situaci účastníka a zvýšit jeho motivaci k řešení této situace. V odůvodněných případech byla součástí této aktivity bilanční a pracovní diagnostika za účelem odhalení potenciálu jednotlivce a jeho optimálního využití a nalezení vhodné možnosti pracovního uplatnění.

Následoval vzdělávací blok zaměřený na zvýšení kompetencí v oblasti práce s počítači, pracovně právní gramotnost, environmentální vzdělávání ad.

Na předchozí diagnostické metody navazovaly rekvalifikační kurzy, které byly vybírány selektivně dle potřeb CS a pracovního trhu, šlo například o kurz pro pozici svářeče, instalatéra, obsluhu technologického zařízení.

V průběhu projektu i po jeho skončení měli účastníci k dispozici služby Poradenského a pracovního centra. To pracovalo s CS na doplnění znalostí potřebných pro samotný vstup na trh práce a později zejména při udržitelnosti projektu na monitorování pracovního trhu a poradenstvím těm, které se nepodařilo umístit na pracovní trh v první fázi.

Součástí projektu je také zprostředkování z části dotovaného pracovního místa či zprostředkování dalších nedotovaných míst partnerskou agenturou žadatele.

Pro podporu motivace CS na účasti na celém průběhu projektu byla součástí projektu doprovodná opatření, v rámci níž byl formou přímé podpory poskytnut například příspěvek na zdravotní průkaz, výdaje spojené s aktivním vyhledáváním zaměstnání či na péči o zdravotně postižené žijící ve společné domácnosti.

3.2 Realizace výběrových řízení

Počet realizovaných výběrových řízení	Bez výběrového řízení
--	-----------------------

3.3 Realizační tým projektu

Velikost projektového týmu	8 osob
Úvazky	1,92 (přepočtený měsíční úvazek) po dobu 24 měsíců <u>Složení projektového týmu:</u> Vedoucí projektu (0,3 úvazku po celé trvání projektu) Administrativní asistent/ka (1,0 úvazku po celé trvání projektu) Finanční manažer (0,2 úvazku po celé trvání projektu) Psycholog (0,3 úvazku po dobu 14 měsíců) Zástupce vedoucího projektu a vedoucí lektorského týmu (celkem 240 hodin) Lektor finanční gramotnosti a pracovního práva (celkem 90 hodin) Lektor rétoriky, komunikace, sebeprezentace (celkem 100 hodin) Lektor životního prostředí, ekologie, udržitelné zdroje (celkem 70 hodin)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

4 Zhodnocení přínosů a úspěšnosti projektu (účelnost, užitečnost)

4.1 Hlavní monitorovací indikátory

	cílová hodnota	dosažená hodnota	dosažená h. v %
Počet podpořených osob - celkem	50	50	100
Počet nově vytvořených pracovních míst – celkem	10	10	100
Počet úspěšných absolventů kurzů - celkem	40	81	202,5

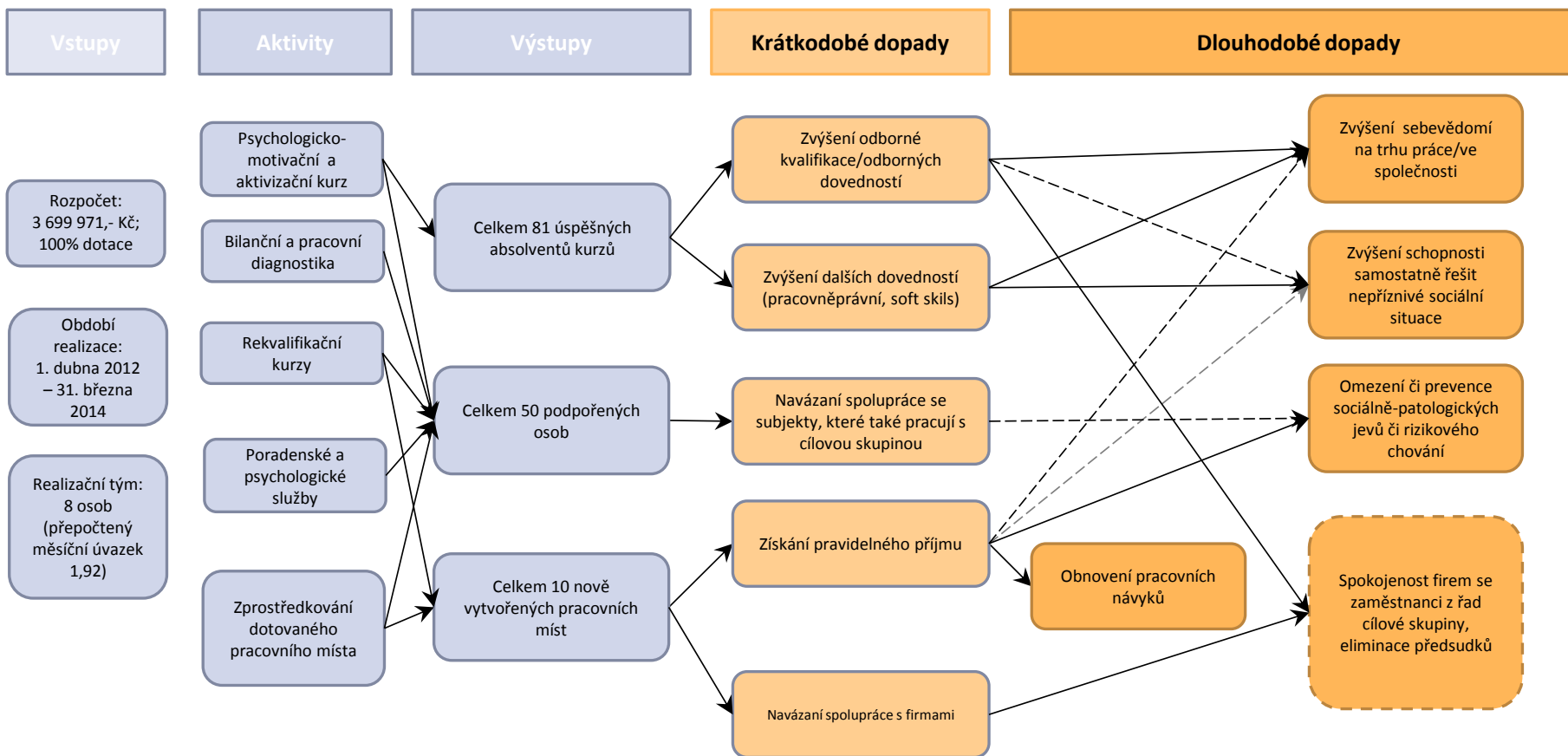
4.2 Zhodnocení přínosů projektu

4.2.1 Teorie změny

Teorie změny ukazuje ověřené přínosy projektu, které zahrnují očekávané i neočekávané dopady zjištěné na základě provedeného terénního šetření, případně dalších dostupných informací.

Intervenční logika byla v projektové žádosti dobře nastavena, tj. byly popsány předpokládané kauzální vazby a očekávané dopady projektu. V rámci šetření se následně potvrdilo naplnění očekávaných dopadů projektu.

o.p. 2.1 PRACÍ K NÁPRAVĚ

Síla vazby (příspěvek projektu):
 • silná vazba (bezprostřední příspěvek) →
 • středně silná vazba (částečný příspěvek) -.->
 • slabá vazba (okrajový příspěvek) -.-.->

Zamýšlené, nezamýšlené a negativní dopady:
 Zamýšlené dopady (solid border) Nezamýšlené dopady (dashed border) Negativní dopady (dotted border)

Překážky realizace a dosažení vyšších dopadů:
 • Vysoká administrativní zátěž
 • Vlastní strach jednat s trestanými osobami
 • Nutnost zajištění bezpečnosti účastníků i realizátorů projektu
 • Neochota účastníků projektu aktivně vystupovat v rámci aktivit, kterých se účastnilo více osob
 • Osobnostní charakteristiky účastníků projektu a jejich individuální přístup k možnosti získat zaměstnání

4.2.2 Strukturované zhodnocení dopadů (taxonomie)

Dopad na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Spíše vysoký Část účastníků projektu získala novou kvalifikaci prostřednictvím realizovaných rekvalifikačních kurzů (např. svářečský průkaz, průkaz k obsluze vysokozdvíhového vozíku).	
Dopad na zaměstnanost účastníků	Vysoký V rámci projektu byla přímo zřízena pracovní místa pro CS.	
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiný než kvalifikační	Vysoký Účastníci projektu získali informace o tom, co může zaměstnavatel požadovat a co mohou naopak požadovat oni od zaměstnavatele. Účastníci dále absolvovali aktivity zaměřené na vlastní sebe prezentaci, průběh pracovního pohovoru, přípravu životopisu apod.	
Dopad na ekonomickou situaci účastníků	Spíše vysoký Osoby propuštěné z výkonu trestu, které získaly novou kvalifikaci a díky tomu i zaměstnání, mají zajištěn pravidelný příjem.	
Dopad na sociální statut účastníků	Vysoký Zapojení do projektu pomáhá řešit tíživé životní situace, omezení a prevenci sociálně-patologických jevů a prostřednictvím získání zaměstnání i začlenění zpět do společnosti.	
Dopad na rovné příležitosti	Nerelevantní Aktivity projektu (např. kurzy, poradenství) byly poskytovány mužům i ženám. Řešení problémů v oblasti rovných příležitostí nebylo cílem projektu.	
Dopad na další klíčové aktéry	Spíše nízký Firmy, které spolupracovaly při zaměstnávání účastníků projektu, získaly nové zaměstnance.	
Systémové dopady	Nerelevantní Projekt nebyl zaměřen na řešení systémových otázek.	
Efekty ovlivňující přínosy projektu	Potvrzeno / nepotvrzeno	Komentář
Creaming-off	<i>částečně potvrzeno</i>	Zařazení propuštěných z výkonu trestu do projektu bylo podrobně řešeno s pracovníky věznice a potenciálními uchazeči. Do výběru uchazečů byly zapojeny i další subjekty – úřad práce, Probační a mediační služba a pak sociální pracovník s cílem maximalizovat efekt projektu v podobě zaměstnání osob opouštějících výkon trestu.
Lock-in efekt	<i>nepotvrzeno</i>	Osoby propuštěné z výkonu trestu odcházely na otevřený pracovní trh.
Alternativní atribuce	<i>nepotvrzeno</i>	Aktivity projektu byly klíčovým faktorem

		pro dosažení přínosů.
Substituce	<i>nepotvrzeno</i>	Efektů nebylo dosaženo na úkor jiných osob ve srovnatelném postavení.
Mrtvá váha ¹	<i>částečně potvrzeno</i>	U některých účastníků projektu by pravděpodobně došlo k jejich zaměstnání i bez realizace projektu. Absolvování rekvalifikačních kurzů a získání potřebných oprávnění a průkazů však jejich zaměstnání jistě urychlil.
4.2.3 Zhodnocení účelnosti projektu - shrnutí (celkové vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny)		
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny (celkové dopady projektu)	Problémy a potřeby cílové skupiny byly vyřešeny.	
4.2.4 Nezamýšlené dopady		
Existence nezamýšlených pozitivních dopadů projektu	Ano	
Nezamýšlené dopady	Většina firem, které zaměstnávaly účastníky projektu, byla velmi spokojená, zejména s přístupem zaměstnáváných osob k pracovnímu výkonu, což se odráží v odbourávání předsudků vůči zaměstnávání osob propuštěných z výkonu trestu.	
4.2.5 Negativní dopady		
Existence negativních dopadů projektu	Ne	
Negativní dopady	---	

4.3 Užitečnost projektu na základě vnímání ze strany cílových skupin a dalších klíčových aktérů		
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Z větší části užitečný (většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka)	
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Z větší části užitečný (většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní)	
4.4 Inovativnost projektu		
Využití inovovaných řešení	Ano – aplikace inovativního řešení z hlediska cílové skupiny Vyhledání a zprostředkování zaměstnání navazuje na analýzy potřeb CS a aktivity zaměřené na odstraňování překážek k práci vč. bilanční a pracovní diagnostiky.	
4.5 Způsob zjišťování výsledků projektu ze strany samotného příjemce		
Udržování vzájemných vazeb s podpořenými osobami je obousměrné. Ze strany žadatele je sledován životní vývoj a směřování některých účastníků projektu prostřednictvím osobního kontaktu nebo prostřednictvím telefonu, emailu apod. Zpětná vazba funguje i ze strany účastníků projektu, z nichž někteří i po ukončení účasti v projektu využívají zejména poradenské aktivity		

¹ Jedná se o efekt výhradně řešitelný pouze v rámci Counterfactual Impact Evaluation. V rámci této případové studie se tak jedná pouze o vyjádření na základě zjištění z realizovaného šetření.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

poskytované žadatelem.

Ověření přínosů projektu u účastníků ze strany příjemce

- Osobní rozhovory či diskuse
- Telefonicky

Ověření přínosů projektu příjemcem u klíčových aktérů, kteří se projektu nezúčastnili

- Průběžné zjišťování přínosů u všech klíčových aktérů

I. ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ REALIZACE PROJEKTU

Projekt lze na základě provedeného šetření hodnotit jako úspěšný, a to jak z hlediska přínosů podpořené cílové skupiny (osoby opouštějící výkon trestu), tak z hlediska spolupracujících subjektů. Samotný příjemce dotace nepředstavuje subjekt, který by měl z projektu přímý přínos.

Dopady a přínosy realizovaných aktivit lze v souladu s cíli projektu vymezit z těchto hledisek:

- Dopady pro příjemce dotace: Získání nových zkušeností prací se specifickou skupinou účastníci se vzdělávacích a dalších rozvojových aktivit.
- Dopady pro cílovou skupinu: Začlenění se zpět do společnosti včetně získání zaměstnání.
- Dopady pro okolí a spolupracující subjekty: Vytváření pozitivního postoje veřejnosti k cílovým skupinám.

1) Dopady pro příjemce dotace:

Příjemcem dotace byla v případě tohoto projektu společnost, která se zabývá firemní a individuální výukou. V minulosti realizoval příjemce např. vzdělávací aktivity pro Vězeňskou službu České republiky, měl tedy širší zkušenosti s prostředím cílové skupiny, nikoli však s bezprostřední prací s cílovou skupinou. Vzhledem k zaměření vlastní činnosti nezískal žadatel žádný přímý přínos pro vlastní činnost na základě výstupů realizovaných aktivit. Přínosy realizace projektu tak spočívaly spíše v rovině získání nových zkušeností, a to především v oblastech:

- práce se specifickou cílovou skupinou, z pohledu příjemce novou
- získání kontaktů a navázání partnerství s dalšími organizacemi
- spolupráce se subjekty veřejné správy v sociální oblasti
- rozšíření aktivit i mimo čistě vzdělávací činnosti

Uvedené zkušenosti může příjemce využít pro svou další činnost včetně realizace obdobných projektů v budoucnosti. Zároveň získali pracovníci žadatele zkušenost s prací se specifickou cílovou skupinou, které budou moci využít v přístupu k dalším skupinám se specifickými charakteristikami a potřebami a dále je rozvíjet.

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Za hlavní faktory, které měly vliv na úspěch projektového záměru, lze považovat připravenost projektu k realizaci, znalost klíčových osob pro zprostředkování kontaktu s cílovou skupinou (na základě realizovaného vzdělávání pracovníků vězeňské služby) a navázání spolupráce s organizacemi, které se zabývají činností v dotčené oblasti (Probační a mediační služba, sociální pracovníci municipalit).

Kvalitní připravenost projektu byla umožněna předchozími zkušenostmi příjemce z realizace zakázek v oblasti vzdělávání, které příjemce realizoval pro jiné subjekty a zejména z vysokého nasazení a odhodlání pracovníků příjemce, především ředitele společnosti a „jeho houževnatosti a vytrvalosti to vždycky dotáhnout do konce“.

Zbývající 2 faktory spolu úzce souvisí – příjemce realizoval zakázku zaměřenou na vzdělávání ve věznicích (např. dozorců). Díky tomu poznal příjemce prostředí osob opouštějících výkon trestu a navázal kontakty s organizacemi, které pracují s cílovou skupinou tohoto hodnoceného projektu.

2) Dopady pro cílovou skupinu:

Cílovou skupinu projektu tvoří osoby opouštějící výkon trestu v regionu Ústeckého kraje. Jedná se jak o muže, tak o ženy. Pro tuto cílovou skupinu představuje období těsně po ukončení výkonu trestu obtížný krok vzhledem k přerušení veškerých vazeb a návyků pro fungování v běžné společnosti. Jedním z hlavních problémů tohoto období je překonání překážek pro získání zaměstnání, které jsou založeny na poskvrněné minulosti a často také omezené kvalifikaci osob. Naprostá většina zúčastněných osob v rámci cílové skupiny se do projektu zapojila právě s očekáváním získání zaměstnání nebo alespoň nového vzdělání pro rozšíření možností uplatnění se na trhu práce.

Hlavní přínosy projektu pro cílovou skupinu tak spočívají především v těchto oblastech:

- získání / rozšíření kvalifikace (svářečí průkaz, průkaz k obsluze vysokozdvizného vozíku a další)
- zprostředkování pracovního místa a získání zdroje výdělku
- získání dalších znalostí a dovedností potřebných pro úspěšný proces hledání zaměstnání (např. příprava životopisu, trénink pracovních pohovorů, znalost povinností zaměstnance a zaměstnavatele, znalost vlastních silných stránek a limitů)

Kromě výše uvedených přínosů, které přímo vyplývají ze zaměření projektu a nastavení klíčových aktivit, měl projekt podle zástupců účastníků projektu dopady také v nepřímé a neformální rovině. Jednalo se např. o:

- posílení sebevědomí účastníků
- získání nových přátel a sociálních kontaktů
- naučení se zodpovědnosti

Z výsledků provedeného dotazníkového šetření mezi účastníky projektu je zřejmé, že osoby, které byly do aktivity projektu zapojeny, nejvíce oceňují získání nového zaměstnání a také nově nabytou znalost toho, co mohou požadovat od zaměstnavatele a co může naopak zaměstnavatel požadovat od nich.

Celkově lze tedy říci, že projekt pro cílovou skupinu přinesl cestu, jak se zapojit zpět do společnosti, ze které byli účastníci projektu po dobu výkonu trestu vyloučeni.

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Zásadním faktorem, který ovlivnil dopady projektu a úspěšné začlenění osob zpět do společnosti, je to, že projekt přímo nabídl cílovým skupinám pracovní příležitost. To úzce souviselo s realizovanými rekvalifikačními kurzy, které účastníkům umožnily získat kvalifikaci potřebnou pro získání zaměstnání na pozicích, po kterých je na trhu práce poptávka. Důležité bylo také zvednout sebevědomí účastníků, které vyplývá jednak z provedených vzdělávacích kurzů, ale také z motivačních aktivit, jež byly součástí projektu.

Pro osoby opouštějící výkon trestu je důležité udržet si zaměstnání v delším časovém horizontu. Proto příjemce zůstává v kontaktu s částí účastníků projektu i po ukončení realizace projektu (jedná se přibližně o jednu třetinu účastníků). Pro účastníky jsou tak některé služby žadatele k dispozici i nadále (např. poradenství při hledání pracovních příležitostí prostřednictvím internetu). Příjemce není trvale v kontaktu se všemi účastníky projektu, což je v případě této cílové skupiny běžné. Dle provedených šetření a informací příjemce má z osob, s nimiž příjemce zůstal v kontaktu, zaměstnání i v současnosti většina.

Pro celkové nastavení projektu byla klíčovým faktorem také znalost prostředí a problematiky cílových skupin (byť zkušenost přímo s cílovou skupinou příjemce před realizací projektu neměl). Jednalo se o znalost vězeňského prostředí z předchozích vzdělávacích aktivit, které zde byly příjemcem prováděny. Na základě této znalosti prostředí měl příjemce k dispozici kontakty pro oslovení zájemců o aktivity projektu směřující k získání zaměstnání.

Hlavní motivací pro firmy – poskytovatele zaměstnání v rámci projektu – představovala možnost zisku dotace na pracovní místa obsazená osobami opouštějícími výkon trestu, primárně tedy byli motivováni ekonomicky.

3) Dopady pro okolí a spolupracující subjekty:

Okolí a spolupracující subjekty představují v tomto případě především firmy, které poskytovaly účastníkům projektu zaměstnání.

Příjemce prováděl prostřednictvím telefonátů zjišťování zpětné vazby u zapojených firem, kdy se zajímal o jejich spokojenost se zaměstnáványými účastníky projektu. Podle získaných informací. Zaměstnavatelé si zaměstnance po pracovní stránce chválili, „jsou to dřiči, ale museli na ně být přísní“.

Ze zkušenosti s oslovenými zaměstnavateli vyplynulo, že firmám nevadí trestní minulost účastníků jako taková. U některých oblastí trestných činů zaměstnavatelé s obsazením místa osobou opouštějící výkon trestu nemají problém (např. násilná trestná činnost, řízení pod vlivem alkoholu), naopak o osoby odsouzené za drogové delikty a majetkové trestné činy zaměstnavatelé příliš zájem neměli.

Dopad projektu na okolí potom spočívá zejména v tom, že osoby opouštějící výkon trestu jsou prostřednictvím získání zaměstnání začleněny po ukončení trestu zpět do společnosti a nedostanou se do bludného kruhu opakované trestné činnosti, minimálně z existenčních důvodů.

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Pro vytváření vazeb s okolím byla podstatná aktivní a intenzivní komunikace. Jednalo se o navázání spolupráce s věznicemi, podnikatelskými subjekty, Probační a mediační službou apod.

II. Přínosy projektu z hlediska rovnosti mužů a žen

Projekt nebyl primárně zaměřen na oblast rovnosti mužů a žen. Výběr účastníků projektu nebyl omezen pohlavím, projektu se tak účastnili muži i ženy. Projekt proto rovné příležitosti částečně podporoval.

III. Překážky při realizaci projektu a způsoby jejich řešení

1) Výskyt a řešení očekávaných rizik

V rámci přípravy žádosti příjemce definoval rizika, která se týkala zejména dostatečné nabídky pracovních míst pro účastníky projektu z řad cílové skupiny osob opouštějících výkon trestu. Jako riziko byla vnímána možnost ztráty schopnosti zaměstnat ve firmě sjednaný počet účastníků projektu včetně rizika zániku spolupracujících firem. Na straně účastníků projektu představovalo riziko

projektu především předčasné ukončení zapojení účastníka projektu z různých příčin (např. onemocnění, odchod do jiného regionu, opětovná recidiva, nástup do běžného zaměstnání) a také nesplnění požadavků potenciálních zaměstnavatelů na kvalifikaci účastníků projektu.

Uvedená rizika byla účinně eliminována prostřednictvím opatření, která měl příjemce projektu nastavená. Jednalo se především o intenzivní komunikaci se všemi zúčastněnými a průběžnou aktualizaci možností a potřeb. Příjemce měl navíc připraveny „v záloze“ účastníky projektu i potenciální zaměstnavatele, kterými mohl vykrýt případné výpadky ať už na straně podporovaných osob, nebo na straně spolupracujících zaměstnavatelů. Vzhledem k tomu, že očekávaným rizikům příjemce účinně předcházel, jejich výskyt v projektu se podařilo eliminovat.

2) Překážky bránící dosažení vyšších přínosů projektu a jeho udržitelnosti

Největší interní překážkou pro dosažení přínosů projektu byl **vlastní strach jednat s cílovou skupinou, kterou tvořily osoby opouštějící výkon trestu**. Vyskytly se i situace, kdy se obavy členů projektového týmu ukázaly jako oprávněné a vyvolaly potřebu účasti více zástupců příjemce při realizaci aktivit s účastníky projektu. V zásadě se však podařilo tento strach překonat a naplnění cílů projektu tento faktor neohrozil.

Co se týče externích překážek, jako významnou zátěž vnímal příjemce **vysokou administrativní náročnost** související s přidělenou dotací a dodržováním všech povinností příjemce podpory. V rámci projektu byly některé náklady příjemce označené za nezpůsobilé a příjemce je musel uhradit z vlastních zdrojů. Vzhledem k relativně malému rozsahu těchto neuznaných nákladů však nedošlo k ohrožení příjemce ani dosažení přínosů projektu.

Jako nevhodné se v průběhu realizace projektu ukázalo **nastavení aktivit pro větší skupiny zúčastněných osob najednou**. Účastníci projektu se při účasti na větších seminářích aktivně příliš nezapojovali, patrně z důvodu vzájemné nedůvěry a neochoty se projevit před ostatními účastníky projektu. Z tohoto důvodu by pro dosažení vyšších přínosů bylo vhodnější aktivity koncipovat pro menší skupinky, nebo jejich průběh ideálně realizovat pro každého jednotlivce zvlášť.

Poměrně významným externím faktorem, který má vliv na dosažení přínosů projektu, jsou **osobnostní charakteristiky zástupců cílové skupiny**. Částečně se tento faktor podařilo eliminovat již při výběru účastníků projektu, kdy nebyly vybrány osoby, jejichž motivace pro zapojení do projektu nekorespondovala s cílem projektu (např. usilovaly prostřednictvím účasti v projektu o zkrácení trestu). Největšího přínosu příjemce dosáhl u osob, které samy opravdu chtěly změnit svou situaci při opouštění výkonu trestu.

Problematika **získání zaměstnání je pouze jednou oblastí, s níž se osoby opouštějící výkon trestu potýkají** při svém opětovném začlenění do společnosti. Pro dosažení ještě větších přínosů pro cílovou skupinu by bylo vhodné řešit celou tuto situaci komplexně vč. dalšího velkého tématu pro cílovou skupinu, kterým je shánění bydlení a překonání období do obdržení 1. výplaty ze získaného zaměstnání.

Ze zjištění provedeného dotazníkového šetření mezi cílovou skupinou projektu (při zohlednění omezené reprezentativnosti provedeného šetření) vyplývá, že **většina účastníků projektu žádné překážky v rámci projektu nezaznamenala**. Spíše naopak se účastníci projektu vyjadřovali o tom, že „tento projekt mi pomohl překážku překonat“.

5 Zhodnocení projektu dle účinnosti, hospodárnosti a udržitelnosti

5.1 Účinnost projektu	
Naplnění účinnosti (taxonomie)	Vysoké – způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu
Výše podpory na jednu podpořenou osobu	74 tis. Kč
5.2 Hospodárnost projektu	
Naplnění hospodárnosti (taxonomie)	Spíše vysoké – některé ze vstupů nebyly zcela nezbytné pro dosažení cílů, ale přispívaly k jejich plnění a celkovému účelu projektu
Počet podpořených osob na jeden úvazek projektového týmu	26 podpořených osob
5.3 Udržitelnost přínosů projektu	
Udržitelnost projektu (taxonomie)	Vysoká – dosažené výsledky byly udrženy

I. Účinnost a hospodárnost projektu

Projekt zahrnoval aktivity, které dle zjištění jednoznačně vedly k dosažení cílů projektu včetně vzniku přínosů pro cílovou skupinu. **Dosažení požadovaných výsledků by nebylo možné bez realizace hlavních aktivit projektu.** Získání zaměstnání osobami, které opouštějí výkon trestu, je v zásadě podmíněno získáním potřebné kvalifikace a zprostředkováním zaměstnání pro opětovné nabytí pracovních a společenských návyků.

Jedinou dílčí činností v rámci projektu, která se ukázala jako zbytná, bylo environmentální vzdělávání (základy ekologie a přístupu k životnímu prostředí). Tato problematika účastníky projektu naprosto nezajímala a nebyla vnímána jako prostředek pro dosažení cíle účastníků projektu, tedy získání zaměstnání. Sám příjemce si „již nevybavuje“, z jakého důvodu byla tato oblast do projektu zařazena (v podmínkách výzvy tato oblast nebyla vyžadována ani nepřinášela zvýhodnění při hodnocení projektu).

Hospodárnost projektu není hodnocena na nejvyšší možné úrovni také s ohledem na skutečnost, že některé náklady projektového týmu a nepřímé náklady uváděné v monitorovacích zprávách a žádostech o platbu byly nedostatečně zdůvodněné, a proto byly označené za nezpůsobitelné.

Průměrná **výše podpory na jednu podpořenou osobu (celkem 50 osob) pak dosáhla 74 tis. Kč**, což je hodnota na srovnatelné úrovni jako u jiných projektů obdobného zaměření. **Na jeden úvazek projektového týmu potom připadalo 26 podpořených osob.** Tato hodnota indikuje nižší hospodárnost ve srovnání s jinými projekty. Je však třeba zmínit, že tato hodnota částečně vyplývá z velikosti cílové skupiny projektu a z toho, že některé činnosti, které tvoří náplň úvazků projektového týmu, jsou „fixní“ a je třeba je provádět při jakémkoliv počtu účastníků projektu stejně (např. činnosti související s administrací projektu).

II. Udržitelnost přínosů projektu

Ze zjištění získaných jak od zástupce příjemce, tak od účastníků projektu, jednoznačně vyplývá, že aktivity projektu probíhají i po ukončení jeho realizace. Členům cílové skupiny jsou i nadále k dispozici

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

poradenské služby zaměřené především na získávání zaměstnání a práv a povinností zaměstnavatelů a zaměstnanců. Cílová skupina může využívat PC s připojením k internetu např. pro vyhledávání pracovních příležitostí, což také průběžně činí. Účastníci projektu v rámci provedeného dotazníkového šetření také uvedli, že získané znalosti využívají dodnes.

Příjemce je i v současnosti v kontaktu s částí účastníků projektu (**přibližně třetinou z celkového počtu podpořených osob**). Podle informací příjemce, které jsou získány na základě jeho komunikace s těmito osobami, mají i po ukončení projektu zaměstnání ti účastníci projektu, kteří měli skutečnou snahu se svou situací po ukončení výkonu trestu něco udělat. O stavu zaměstnanosti ostatních účastníků projektu, s nimiž není příjemce v kontaktu, nemají členové projektového týmu příliš informací.

Udržitelnosti projektu napomáhá i provozování internetových stránek <http://www.praciknaprave.cz/>, kde jsou k dispozici informace o projektu.

6 Souhrnné zhodnocení a poučení z realizace

6.1 Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe

Existence dobré praxe (taxonomie)	Spíše dobrá praxe
Bodové hodnocení na základě multikriteriální analýzy	91 (ze 100)
Hodnocení jednotlivých kritérií v rámci multikriteriální analýzy	
Kritérium	Bodové hodnocení
<i>účelnost projektu (váha 35%)</i>	100
<i>užitečnost projektu ze strany cílových skupin (váha 5 %)</i>	75
<i>užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů (váha 5 %)</i>	100
<i>účinnost projektu (váha 15 %)</i>	70
<i>hospodárnost projektu (váha 15 %)</i>	100
<i>udržitelnost projektu (váha 20 %)</i>	50
<i>inovativnost řešení (váha 5 %)</i>	100

I. Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe

Za hlavní faktor úspěšnosti a nejlepší praxe lze označit zkušenost s prostředím cílové skupiny z minulosti (ačkoliv se nejednalo o zkušenost přímo s cílovou skupinou), existence kontaktů na spolupracující instituce, které pomohli s výběrem a kontaktováním účastníků projektu z řad cílové skupiny. Úspěšné realizaci napomohlo také aktivní působení a nastavení spolupráce s relevantními subjekty a adekvátní nastavení zapojení cílových skupin.

Co se naopak vůbec neosvědčilo, je zařazení aktivit, které nejsou pro dosažení hlavního cíle projektu nezbytné, a to zejména z perspektivy cílové skupiny. V tomto projektu se konkrétně jednalo o dílčí aktivitu vzdělávání v oblasti základů ekologie a přístupu k životnímu prostředí.

II. Doporučení dle faktorů úspěchu a překážek při realizaci projektu

• **Dobrá komunikace projektového týmu s ostatními aktéry projektu**

specifikace: Pro úspěch projektu byla důležitá dobrá komunikace projektového týmu s ostatními aktéry projektu – jak s cílovými skupinami, tak i s dalšími spolupracujícími aktéry, zejména se zástupci věznic, firmami, které umožňovaly zaměstnávání osob opouštějících výkon trestu, a s pracovníky v sociální oblasti vč. zaměstnanců Probační a mediační služby. Díky osobnímu přístupu a komunikaci je možné dosáhnout větších pozitivních přínosů a zdárně překonat překážky.

Hlavní překážky, které bylo nutné pro úspěšnou realizaci projektu překonat, představují tyto body:

- vlastní strach jednat s trestanými osobami
- administrativní požadavky dané spolufinancováním projektu z OPLZZ
- neochota účastníků projektu aktivně vystupovat v rámci aktivit, kterých se účastnilo více osob
- osobnostní charakteristiky účastníků projektu a jejich individuální přístup k možnosti získat zaměstnání
- neřešení návazných problémů cílové skupiny (např. bydlení) po opuštění výkonu trestu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

III. Potenciál šíření dobré praxe / aplikovatelnosti projektu

Aplikovatelnost a potenciál pro šíření dobré praxe jsou u tohoto projektu poměrně vysoké. Projekt může být svou koncepcí a zaměřením inspirací a návodným příkladem pro další projekty obdobného typu. Z realizace projektu vyplynulo několik dílčích částí, které by v budoucnu mohly být řešeny jinak. Po jejich úpravě může projekt sloužit jako příklad projektu, který účinně vede k řešení potíží osob opouštějících výkon trestu.

Mezi doporučené úpravy pro případné další projekty tohoto typu patří zejména:

- zmenšení skupin, v nichž aktivity probíhají
- eliminace nadbytečných a z pohledu cílové skupiny neperspektivních aktivit
- doplnění aktivit zaměřených na oblasti, s nimiž se cílová skupina při ukončení výkonu trestu potýká, jiné než samotné získání zaměstnání, ale které ovlivňují perspektivu jejich uplatnitelnosti na trhu práce (například podpora při hledání bydlení aj.)